

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4.—
» Nemčijo . . . » 5.—
» ostalo inozemstvo . . » 6.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 10 h.

Za oglašila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte in zahvale po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravnih 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir« v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštnoznanilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVI.

Celovec, 13. aprila 1917.

Št. 15.

Svetovna demokracija.

Umetne razlike, postavljene kot stena med razne sloje, padajo. Svetovna vojna je naložila vsem ljudskim slojem težko breme. Ljudje čutijo, da nosijo enake butare; zato se čutijo tudi sicer enake, in kjer vidijo, da se še naprej vzdržuje umetno napravljena razlika med raznimi sloji in sicer na škodo tistih, ki nosijo velikanske žrtve in na korist tistih, ki se jih izogibajo, tam to umetno zgradbo s silo podirajo.

Vojska je težavna, vendar pa dobra šola za tiste, ki so si ohranili še troho pameti. Stranke pa, ki jih vojska ni ničesar izučila, bodo po tej grozni vojni izginile, in noben petelin za njimi ne bo zakukurikal.

Tudi ruska revolucija se je izvršila v tem znamenju. Socialni boji na Ruskem niso nič novega. Pa v svetovni vojski se je socialna razlika med vladajočimi mogotci in ljudsko silo posebno ostro pokazala in sicer ne na korist države. Kar bi se v mirovnem času ne bilo zgodilo, je dozorelo v vojnem času. Predolgo so na Ruskem zadrževali pravico ljudstvu, zato si je šlo samo ponjo. Ob enem je padla stena med vladajočim ruskim narodom in drugimi, vladanimi narodi v Rusiji. Proglašena je narodna enakopravnost.

Tega dejstva se poslužujejo naši sovražniki. Med svet so koj v začetku vojne začeli trobiti, da se borijo za svobodo narodov, za enakopravnost malih narodov. Toda tako so le govorili; Angleži pa na pr. Irce še dosedaj niso dali svobode, in ruska vlada je Poljakom svobodo in narodno samostojnost le obljubila, dobili so jo pa ruski Poljaki le od naše monarhije in Nemčije. Sedaj pa, ko je ruski prevrat proglašil narodno kulturno in versko enakopravnost, ko se vračajo iz ruskih ječ finski in poljski velmožje, ko je na poti v domovino škof Šepticki in so iz ječ izpuščeni politični zločinci, se je stvar nekoliko izpremenila. Sovražniki kažejo na triumf demokracije misli na Ruskem, kakor bi bila to njihova zasluga, pa ni. To je zasluga vojne, ki je podrla trhle, umetne stebre, ki so držali na površju ruske vladne mogotce. V svoj oficialni program so sovražniki sprejeli novo misel, ki bo privlačna, demokracijsko misel.

Opozarjamo na to, da demokracija ni isto kakor socialna demokracija. Demokracijska je na pr. Slov. ljudska stranka, k demokraciji spadajo krščanske delavske stranke, demokracijski so pa tudi socialni demokratje. Države, v katerih ljudstvo odloča svojo in države usodo, so demokracijske.

In nihče drugi kakor predsednik ameriških držav, Wilson, je bil, ki je v svoji poslanici na kongres proglašal: »Nevtraliteta ni več mogoča, če je v nevarnosti svetovni mir in če ogroža ta mir avtokratična (samostilna) vlada, ki jo vodi njena samovolja, ne pa volja naroda. Z nemškimi narodom nimamo nobenega spora, ker ni povzročil te vojne. . . Le demokracijski narodi morejo izvesti trdno soglasje, ki teži za mirom. Le svobodni narodi morejo svojo čast obvarovati.«

Tega sicer nihče ne more tajiti, da bi v Ameriki ne bila doma demokracijska misel, četudi menda nikjer ni večjih mogotcev, kakor so tam; vendar je pa jasno, da Wilsonove omenjene besede niso družega kakor mameč bojni klic za Amerikance, pa tudi za evropske narode. Če je Wilson kazal na nemško državo, je bilo to čisto nepotrebno. Tudi v Nemčiji in naši monarhiji bo povsod prodrla demokracijska misel, pa sama od sebe in naravnim potom, po naravnem razvoju in do prave meje, ne pa iz ekstreme v ekstrem, iz ene napake v drugo nasprotno, kakor na Ruskem.

Sam nemški cesar Viljem je to dokazal, kakor dobro enkrat povdarja »Neue Freie Presse«. Prusija je imela, kakor smo že zadnjič omenili, zelo zastarel volivni sistem, in demokracijske stranke so zahtevale preobnovo. Stranka pruskih »junckerjev« se je vsake volivne preobnove (reformne) branila, in zdelo se je, da se ji nemški kancler v. Bethmann-Hollweg udaja. Za Veliko noč je pa cesar Viljem naslovil na državnega kanclerja in predsednika državnega ministra dr. pl. Bethmann-Hollwega odlok, v katerem naglašuje vztrajno voljo nemškega naroda, da zmaga. Ti boji za obstoj države so prinesli novo dobo. Kot odgovorni kancler nemške države in kot prvi minister na Pruskem ima Bethmann-Hollweg dolžnost, da pomaga s pravnimi sredstvi in ob pravem času, da se potrebe tega časa izpolnijo. Cesar je odločen, notranje politično, gospodarsko in socialno življenje

dograditi. Ker še milijoni stojijo na bojiščih, je treba izravnavo v zaledju neizogibnih nasprotstev mnenj preložiti na pozneje, ko se bojevniki povrnejo na domove. Da se pa more po srečnem koncu vojne, o katerem trdno upa, da ni več daleč, vse potrebno takoj izvršiti, zato želi, da je treba s pripravami takoj končati.

Cesarju je pri srcu zlasti preobnova pruskega deželnega zbora in rešitev skupnega notranjepolitičnega življenja od tega vprašanja. Za izpremembo volivne pravice v poslansko zbornico so se na njegovo povelje že v začetku vojne izvršila prva dela. Cesar nalaga kanclerju, da mu predloži določene predloge, ker po velikanskim prizadevanjih vsega naroda v tej dragoceni vojni po njegovem prepričanju na Pruskem ni več prostora za razredno volivno pravico. Zakonski načrt mora nadalje določiti direktno in tajno volitev poslancev.

»Zasluga gosposke zbornice in nje veliki pomen za državo ne bo noben pruski kralj zanikal. Gosposka zbornica bo pa velikanskim nalogam bodočih časov bolj kos, če v širšem in enakomernem obsegu kakor sedaj združi v svoji sredi vodilne može iz različnih krogov in poklicev naroda, odlikovane s spoštovanjem someščanov.«

Pri nas pa že imamo splošno, direktno in tajno volivno pravico, četudi volivni okraji niso tako razdeljeni, da bi odgovarjali večini prebivalstva v monarhiji. Pa tudi tisti narodi, ki vsled tega še niso prišli do veljave, ki jim gre, bodo obhajali svoje vstajenje. Zato jamči beseda našega pri vseh narodih nad vse ljubljenega, modernega vladarja: »Svojim narodom hočem biti pravičen in mil knez. Spoštovati hočem njihove ustavne svobode in druge pravice in skrbno čuvati enakost pravice za vse.«

Ogrska se bo zanaprej imenovala »dežele ogrske svete krone«, tostranska polovica pa »Avstrija« ali »avstrijske dežele«. Tudi to kaže na boljšo bodočnost narodov na Ogrskem.

Demokracijska misel zmaga. Upajmo pa, da bo pri nas zmaga krščanska demokracijska misel, ki je zdrava, potrebna in je obenem steber vsaki od Boga postavljeni avtoriteti (oblasti).

Podlistek.

„Dom in Svet.“

Za tridesetletnico se je »Dom in Svetu« oglasilo več sto novih naročnikov. Ni čuda. Sedanji urednik je res lepo praznoval spomin hvaležnosti ustanovitelja lista. List pa je lep po zunanji opravi in bogat po vsebini. Vedno se oglašajo še novi naročniki in menda bo treba kmalu ponatisniti prve številke. Kdor vidi letošnji »Dom in Svet«, ga res ne more pogrešati v svoji hiši. Takoj tukaj bi omenjal, da bi »Dom in Svet« lahko imel neprimerno višje število naročnikov, ako bi naši ljudje ne imeli nekega strahu pred kratko besedo za dobro stvar. Sicer pa upam, da bo letošnji »Dom in Svet« najboljši agitator sam zase.

Z veseljem vzame človek v roke 3. in 4. številko, zakaj v sebi hranita prave bisere slovenske pesmi in proze. V začetku sedanje vojne je France Finžgar začel pisati o »Prerokovani«. Z mojstrsko roko je črtal splošno duševno razpoloženje našega ljudstva na deželi. Spominjam se, kako napeto smo čakali, kaj prinesejo prihodnje številke. Sledil je roman »Boji«, boji v dušah in srcih naših mož in žen, ki so ostale doma. Vojska je neusmiljeno zgrabila ne samo naših ljudi na bojiščih, ampak strelski jarek se je zarezal tudi v njihove domače. Finžgar nam je povedal, da so se tudi naše žene in matere zmagovito borile za čistost in poštenje domačega ognjišča. Ves naš narod, od otroka do starca, od deklice do matere, je v

tej vojni šel skozi veliko trpljenje. Vihar ga je lomil, zlomil ga ni. Vojna je v zadnjih stopnjah »Prerokbe zoré . . .«. Naša starodavna prerokovanja se čudovito izpolnjujejo. Gorje lije v sleherni srce. V sedanji črtici je Finžgar v klenem, kratkem jeziku, ki je bogat primer, narisal začetek italijanske vojne. Kratka slika, a prešla bo kot umetnina v naše izbrane knjige. Ivan Grafenauer je prinesel zanimiv donesek. V stari policijski državi so Valentinu Vodniku očitali, da je njegova »Ilirija oživljena« slavospev Napoleonu. Zanimiva so Grafenauerjeva izvajanja. Vodnikova »Ilirija oživljena« je samo proslava slovenske zgodovine in domovine, pravzaprav v spomin prvega slovenskega zgodovinarja Antona Linharta. V. Vodnik je imel idejo že davno pred Napoleonom. Skromni petdesetletnik dr. Jože Debevec prevaja in razlaga že 15. spev »Vic« Dantejeve nebeške komedije. Ob vsakem spevu se moramo čuditi, da ga ne preutruji ta težka pesem, katere prevod je odličan. Jože Debevec je tih delavec. Upamo, da za spominsko leto 1921. dobimo prevod vseh treh delov. Ali misli tudi na ilustracije? Od srca bi jih želeli imeti.

Ivan Cankar nadaljuje svoje »Podobe iz sanj«. Nič se ne motimo, če rečemo, da Ivan Cankar še nikdar ni tako dobro in slovenskemu narodu tako iz srca pisal kot sedaj. V teh sanjavih črtah se skrivajo važne in žive resnice. »Podobe iz sanj« so klic budnega človeka, ki s polno zavestjo doživlja čas in slovensko usodo.

Ksaver Meško nam nudi dve novi legendi. Prav živo nam hoče predočiti rahlo pesniško in vendar v svojem kulturnem pomenu tako veliko

prikazen asiškega uboščka-svetnika. Zdi se mi, da je čas pripraven, da Slovenci dobimo obširno delo o tem možu, ki bi prav danes segel zdravilno v mnogo naših src.

Dr. Knific nadaljuje svoje potovanje po ruskem Turkestanu, katero dobiva vedno več bravcev. Zagrebški »Obzor« je prinesel nekaj odlomkov. Knific ima velik potopisni talent, ne zadovolji se z različnimi anekdotami, ampak skuša prav živahno opisati kulturno ozadje svojih dežel.

Profesor Gašper Porenta nas je v tej številki posebno razveselil. Pise namreč o razvoju in značaju »lepe knjige«. Kaže nam, kako se je razvijalo to teženje, da se ustvari knjiga, ki bi bila tudi kot knjiga umetnostna enota. Pove nam tudi, na čem smo danes, po kakšnih pravilih tiskajo in ilustrirajo svoje knjige Angleži, Francozi in Nemci. Razprava bo zelo zanimiva za naše tiskarje in založnike. Ali bi ne kazalo, da nam strokevnjak pove nekaj tudi o slovenski »lepi knjigi«?

Preglejte stvari pa so nekaj posebnega in prav zanimive. Pregelj raste. Veliko je že napisal, vendar se njegov odlični talent ni še nikdar pokazal v toliki umerjenosti, uglajenosti in formalni popolnosti, kakor v pričujočih »Baladah v prozi«. Nekatero so take, da bodo lahko vedno ostale vzor dobrega slovenskega pisanja. In kaj bi rekli o njegovi rapsodiji »Od Brezij do Kranja«? Ves naš čas in vsa naša domovina je v nji. Človek bere in uživa to lepo stvar.

Bevk je s silno strastjo iz najglobljih globočin izmučenega človeka, ki ne more premagati razmer, napisal strašno črtico »Faraon«. Vojska!

Kako je z vojsko.

Italijanska fronta. Povodom velikonočnih praznikov je generalni polkovnik Svetozar Boroević poročal o položaju. Po deveti soški bitki se sovražnik ni upal več napasti. Pač pa je delal ogromne priprave za bodočo bitko. Samo njegova artiljerija skuša uveljaviti svoje ogromno število in bogato municijo, kar pomeni za naše brezpri-merne čete hudo preizkušnjo tudi „v mirnih dneh“. Pa tudi naši bojevniki so se pripravili z vso močjo na vigrad. Po zimi so oživili boj z drznimi, uspešnimi napadi. Naj pride dedni sovražnik danes ali jutri ali naj odlaša prihod, da zadoni za nas rešilni „naprejši“ — nam je prav. Mi bomo bili deseto bitko z božjo pomočjo v skalnotrdnem zaupanju v deseto zmago. Da se poklonijo s to svojemu cesarju in kralju in napravijo pot za mogočno bodočnost monarhije, to je najbolj vroča želja soške armade.

Lep uspeh na ruskem bojišču. Pri ruski armadi so se pokazale slabe posledice revolucije. Disciplinarnost iste zeló trpi. Ponekod so se vojaki branili napadati. Seveda je težko presoditi, ali vlada tak duh pri vsem vojaštvu ali le v nekaterih delih armade.

Ob srednjem Stohodu pri Tobolu so Rusi doživeli občuten poraz. Nemške čete so s pomočjo naše artiljerije in naših tehniških kompanij zavzele utrjeno postojanko na levem bregu reke in pri tem ujele 130 častnikov in 9500 mož. Vplenile so 15 topov, kakih 150 strojnih pušk in metal min in množine vojnega materiala. Rusi svoj poraz odkritosrečno priznavajo. Miljukov porablja to priliko, da kliče za mir pripravljene sloye na obrambo ogrožene domovine.

Hindenburg se je o svojem položaju nasproti poročevalcu nekega španskega lista zelo ugodno izrazil: „Da dogodki na Ruskem pospešujejo naše načrte, ne more tajiti tudi največji optimist pri sovražnikih. Lansko leto smo potrebovali rezerve proti Brusilovu. Kljub temu je bil angleško-francoski napad odbit. Danes je popolnoma drugače. Zapadna fronta je postala tako močna, da bo vsak napad vzdržala. Vse fronte so popolnoma zavarovane in imamo danes uporabljivo rezervo take moči in bojne sposobnosti, kakor v nobenem drugem času vojne, pripravljeno za obrambo kakor za sunek na vsakem poljubnem mestu. Danes po dveh mesecih podvodne vojne Vam morem reči, da je bil naš račun pravilen. Pot, ki smo jo nastopili, vodi k cilju.“ Glede Amerike se je izrazil, da so z vsem mogočim računali. Amerika je sovražnike z vojnim materialom že tako podpirala, da tudi sedaj ne more bolj. Armade pol milijona do dveh milijonov pa ne more Amerika oborožiti, ako bo v dosedanji meri z vojnim materialom podpirala čvetosporazum. Pred letom dni ni pričakovati, da bi mogla Amerika postaviti znatno armado na evropsko bojišče, četudi jim sovražniki pošljejo še tako veliko število oficirjev-učiteljev.

Francosko bojišče. Francoska poročila postajajo treznejša, videč da je odporna sila Nemcev zelo velika. Obenem so se v Parizu pojavili nemiri. Pridruženje Amerike je Parižane začasno kajpak zopet navdušilo. Na francoskem bojišču se vršijo vroči boji. Nemci so se v novih postojankah dobro ugnedzili, in Francozi in Angleži so v stiku z njimi. Hudi boji so se 9. t. m. razvili ob obeh straneh mesta Arras, kjer napa-

Pridni zgodovinar dr. Mal priobčuje zanimiv donesek k domači zgodovini. Prav času primerna je opomba in navedba zgodovinskega dejstva o „širiteljih kulture“ v naših krajih.

Bogata sta oddelka z ocenami naše književnosti in glasbe. „Drobiž“ ima dve odlični nevsakdanji malenkosti. Aktualna pa je Janeza Kalana razprava o anarhiji v slovenski pisavi. Strogi gospod je zelo hud in prav ima. Napako časih odpraviš samo z leskovko. Hvaležni smo Kalanu, ki brani slovenščino pred barbarskim početjem naših časnikarjev.

Med pesmimi pa je prelepa Sardenkova: „Viae Sion lugent“ (Pota na Sion žalujejo).

Zadnja ševilka je prinesla same slovenske moderne slike, ta pa zgolj klasične, večinoma italijanske portrete. Slike so izredno dobre. Prav je, da „Dom in Svet“ ne zanemari moderne umetnosti, pa nič manj mu ne bomo hvaležni za dobre stare slike.

Tolažba je človeku, da v tej mizeriji tako živahno polje naše duševno življenje. „Dom in Svetova“ družina je krepka in številna in nam z rastočim številom svojih naročnikov daje upanje: „Če smo ta strašni čas preživeli v toliki in taki duševni delavnosti, kdo se bo bal za čas po vojni?“

F. J.

dajo Angleži, ki so udri v dele nemških postojank. Tudi drugod na fronti se vrše silni artiljerijski boji, zlasti pri Soissons in v Šampanji.

V Macedoniji in na romunskem bojišču se vršijo brezpomembni boji in bodo kot taki ostali, ako Rusi ne postavijo na romunsko bojišče velike, za ofenzivo dobro pripravljene armade. Na to pa tokrat ni misliti in bi bilo tudi proti ciljem, ki si jih je postavila nova ruska vlada, da ne bo osvajala.

Turško bojišče. Rusi poročajo, da je ruska predstraža južno od Chanikina blizu Kisil-Robata dobila stik z angleškimi četami, ki prodirajo od Bagdada proti severu. Angleži imajo očitno načrt, združiti svojo egiptovsko armado z bagdadsko armado; zato skušajo prodirati iz Egipta proti Sveti deželi. Pri Gazzi se je vršila vroča bitka, v kateri se jim njihov namen ni posrečil, ker so bili od Turkov ustavljeni, pa prizadeli so Turkom — po svojih poročilih — velike izgube. Pričakovati je novih, večjih bojev.

Razburjenje v Južni Ameriki.

Otok Kuba se je pridružil izjavi Združenih držav. Iz Havane se poroča: Predsednik je podpisal izjavo vojnega stanja z Nemčijo. Zavoljo torpediranja parnika „Parana“ se razburjajo tudi v Južni Ameriki, v Čile in zlasti v Braziliji. Časopisje zahteva, da stori vlada takojšnje korake. Predsednik je sklical ministrski svet. Izjavil je, da je odločen, postopati z odločnostjo, ki jo zahteva narodna čast. Čakal bo le tako dolgo, dokler uradna preiskava ne bo dognala dejstva.

Zveza z Ameriko prekinjena.

Ker je Amerika v vojnem stanju z Nemčijo, je naša država prekinila diplomatske zveze z Ameriko in naročila svojemu zastopniku v Washingtonu, da zahteva svoje potne listine in odputuje. Ameriški zastopnik na Dunaju, Penfield, je odpotoval z Dunaja 6. t. m.

Fellerjev dobrodejni, oživljajoči rastlinski esenčni fluid z zn.

„ELSA-FLUID“

odpravi

bolečine po udih.

Predvojne cene: 12 steklenic franko 6 kron. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvaško). Čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. V-a

Dnevne vesti.

Cerkvene vesti. Prestavljeni so vlč. gg.: Ludovik Wegmann iz Kotič v Irschen, Štefan Schweiß iz Irschen v Kotarče, Anton Oblak iz Borovelj v St. Lenart pri Sedmih studencih, Jožef Dobernik iz Škocijana v Borovlje. Imenovan je bil vlč. g. Jakob Kalan, administrator na Rudi, za kanonika v Gospa Sveti. — Olje, ki ga škofje blagoslovljajo na Veliki četrtek, letos še ni došlo.

Vojni minister odstopil. Cesar je ugodil prošnji vojnega ministra generalnega polkovnika barona pl. Kroatina za odpust in ga imenoval za armadnega poveljnika.

V. avstrijsko vojno posojilo. Dne 31. marca je potekel rok za podpisovanje tudi za podpisovanja na bojišču in se je moglo vsled zakasnosti enega dela podpisovanja zaključiti vse delo. Celotni uspeh V. avstr. vojnega posojila znaša K 6.243,610.000, od katerih odpade na državno posojilo na amortizacijo K 3.795,000.000, na 3½ letne zakladne listine K 2.439,610.000.

Sv. Oče za naše ujetnike. Sv. Oče je odredil, da se avstrijskim ujetnikom v Italiji pošlje velikonočnih darov. Ob Veliki noči mora dobiti vsak zavojček kot darilo sv. Očeta. V zavojčkih se nahaja tobak, smotke, cigarete, južno sadje, pečivo, meso in steklenica vina itd. Sv. Oče je tudi naročil duhovnikom, naj vse storijo, da bodo mogli ujetniki zadostiti svoji velikonočni verski dolžnosti.

Karte za kavo se bodo 16. aprila zopet izdajale. Čeravno se odrezki teh izkaznic glasé le na 1/8 kg pražene kave, bo konsumentom na prosto dano, namesto bobove kave kupiti 1/4 kg kavine zmesi po ceni, ki se bo šele določila. Kaj je kavina zmes, bo določila odredba o kavini zmesi in kavinih nadomestilih, ki v kratkem izide.

C. kr. domobranja je dobila naslov c. kr. strelci.

Poznejši vpoklici. Zavoljo slabih vremenskih razmer, ki ovirajo pomladno setev, je armadna uprava odredila, da morajo v letih 1891 do všteti 1887 rojeni pri prebiranjih za sposobne spoznani črnovojniški zavezanci 16. aprila 1917 k vojakom, v letih 1886 do všteti 1872 rojeni pa šele 14. majnika 1917.

Pomoč revnejšim slojem za lažje preživljenje. C. kr. urad za ljudsko prehrano je dal za Koroško do konca junija na razpolago 800.000 K, da se pomaga revnejšim slojem. Vsako gospodinjstvo dobi podpore, katere posamezni člani nimajo več kakor 700 K letnih dohodkov, pa z omejitvijo, da vse te osebe skupaj ne smejo imeti več kakor 6000 K letnih dohodkov. Z besedo gospodinjstvo se razumejo vsi člani kakega gospodinjstva brez ozira na njihovo število in nato, kako spadajo skupaj. Izvzeti od te akcije so poljedelci, ki več kot dva orala sveta obdelujejo. G. deželni predsednik koroški je imel namen, začeti s to pomožno akcijo že na Veliko noč, pa mu je obširna priprava to onemogočila. Akcija se pa začne najpozneje na Belo nedeljo. V Celovcu se naj podajo tisti, ki žele podpore, na policijsko stražnico po vprašalne pole, ki jih morajo najdalje do 14. apr. izpolnjene tam zopet oddati.

Velikodušen dar. Filip Knoch, tovarnar usnja in jermenov v Celovcu, je sporočil g. deželnemu predsedniku, da hoče porabiti iz dobička svojega podjetja med vojno za javni blagor 1.000.000 K. Od te svote določa za svoje delavce 400.000 K, za svoje uradnike 300.000 K, ostali znesek 300.000 K izroča deželnemu predsedniku in sicer 250.000 K za koroške družine, ki so vsled vojne brez lastne krivde obubožale, 50.000 K pa revnim za nakup živil. G. deželni predsednik je g. Knocha obiskal, da se mu je za ta velikodušni dar zahvalil.

Trnjavas pri Celovcu. (Prijet dezertér.) Že januarja 1917 je pobegnil od nekega telefonskega oddelka na Nižjem Avstrijskem Franc Oberthaler. Dolgo časa se je klatil po Dunaju, potem se je podal peš v Goričico pri Celovcu. O Veliki noči je užival doma „počitnice“. Na Velikonočni pondeljek pa so ga orožniki izsledili na njegovem stanovanju, skritega — pod posteljo.

Šmarjeta pri Velikovu. Dne 3. t. m. so našli v blatu (močvirju) med Trnjevasjo in Pokrčami moškega mrliča, ki je ležal pod snegom kaka dva meseca dolgo in spoznali v njem Valentina Valentija pd. Begmoharja, kajzarja na Želinjah. Omračil se mu je bil um. Mrliča so prepeljali v mrtvašnico v Šmihel nad Pokrčami.

Št. Vid pod Juno. Dne 28. marca popoldne ob štirih je umrl v Gradcu v bolnišnici mlajši Bajcarjev sin v Rikarjivasi, Marki Bajcar, vsled vročinske bolezni ter bil dne 5. aprila tukaj pokopan. Bil je zelo nadarjen in priden mladenič, kateremu so bili starši, cerkev, delo in knjige edino veselje; zato ga bomo tem težje pogrešali. Bog naj tolaži njegove stariše, sestrici in bratavjaka, njemu pa podeli obilno plačilo nad zvezdami!

Guštanj — Tolsti vrh. (Ustanovitev Marijine družbe.) Krasen je bil praznik sv. Jožefa, krasen tembolj, ker se je ta dan pri nas ustanovila Marijina družba. Čez eno leto smo se pripravljale in veselile, ta dan se je izpolnila naša želja. Vsa čast in hvala č. g. župniku, ki so imeli toliko truda in dela z nami. Ob devetih je bilo skupno sv. obhajilo, potem je sledil nagovor g. župnika o Marijinem otroku. Marsikateremu so pri krasnem govoru stopile solze v oči. Pred slovesno sv. mašo je bil sprejem. Sprejetih je bilo 19 družbenic. Glavni praznik bomo obhajale na dan Marijinega imena, za drugega patrona smo izvolile sv. Jožefa. Malo nas je sicer, a upajmo, da bo roža, katero smo položili na Marijin oltar, zmiraj bolj cvetela. Le vse z Marijo, po Mariji, vse k Mariji!

Črna. (Visok sneg) je v drugi polovici marca zapadel vso črnsko kotlino, v taki množini, da skoro nihče ni mogel izpod lastne strehe. Obstal je za nekaj dni skoro ves promet med posameznimi okraji, pošta je komaj za silo izvrševala svojo dolžnost, vsemogočni avtomobili so na Prevaljah počivali, in težak svinec je čaka v Žerjavu; drevje, posebno sadno, je zelo občutilo težo. Kako je bilo potrto marsikatero srce pričanih in dobrih vernikov, ki v nedeljo in praznik oznanjenja Marijinega dne 25. marca vsled meter in čez visokega snega niso mogli zadostiti cerkveni zapovedi! Vrhunec vsemu pa je bil, da je neizmerni sneg za omenjeni dan za

celo župnijo Koprivno odpravil drugo cerkveno zapoved. Č. g. župnik je bil namreč dne 24. (v soboto) s črnskimi č. g. župnikom pri vojaškem prebiranju na Prevaljah. Z največjim naporom sta oba dospela do Črne. Proti Koprivni ni bilo več mogoče. Koprivski dušni pastir ni mogel do svojih ovčic, te pa naslednji dan zopet nikamor k božji službi. In tako se je dogodil redek slučaj, da se iz cele župnije niti eden župljan ni mogel vdeležiti božje službe. V nedeljo popoldne se junaški g. župnik napoti proti Koprivni, toda zgodilo se mu je, kakor prve mu Noetovemu golobu, moral se je vrniti nazaj v črnsko zavetišče in čakati, da snežena voda vpadе Vse hvale vredni, vrli in dobri Koprivci so si bili zelo v skrbi za svojega skrbnega pastirja in so takoj začeli z vsestranskimi poizvedbami zlasti proti Črni. V skrbeh, da ne bi č. g. župnika podsul kak plaz, ali da bi ne obtičal in zaspal do zadnjega dne pod belo sneženo odejo, so se nekateri ohrabirali in č. g. župniku v svoji znani nevstrašnosti pogumno in neustrašeno gazili v eden do dva metra visokem snegu proti Črni nasproti. In mislimo si veselje, ko so ti korenjaki v torek popoldne našli svojega priljubljenega dušnega pastirja dobro ohranjenega pri dobrem črnskem patrijarhu.

Koroški gospodar.

Kmetovalci, obdelujte svojo zemljo!

Kakor podpira dobra gospodinja tri vogle hiše, tako podpira čvrst kmetijski stan obstanek države.

Resničnost tega nazora potrjujejo zlasti izkušnje današnjega časa. Brez pridnosti in delavnosti našega kmetovalca in naših marljivih gospodinj, kojim pripada po večini težka naloga, da vodijo celo gospodarstvo, bi bil ves uspeh na bojnem polju zamanj. Zato je delo v brazdi enakovredno silnemu naporu bojnih čet na bojišču.

Kmetovalci! Nam pripada naloga, da zastavimo vse svoje moči v to, da svojo zemljo kar najboljšo obdelamo. Ne ena ped zemlje ne sme ostati neobdelana in neobsejana, ako hočemo zagurati obstanek sebi, svojem in našim bližnjim, zlasti pa našim, proti nadmočnemu sovražniku se z levovo silo borečim četam. S tem, da skrbimo

zato, da pridelamo zadostno množino hrane za hrabro armado, ščitimo tudi sami sebe.

Te naloge si mora biti svest vsak slovenski kmetovalec in vsaka slovenska gospodinja tembolj, ker se vrši boj na slovenski zemlji in v naši bližini.

Naloga je težka, a z združenimi močmi in z božjo pomočjo se da in se mora dati izvršiti.

Čeprav so nastale težave radi prežne živine, radi pomanjkanja delavnih sil, mnogokrat i radi pomanjkanja semena, ne smemo obupati, ne rok križem držati.

Obrnimo se z vsem zaupanjem na pomoč k sosedu, iščimo jo, če treba, pri gosposki, danes je in mora biti vsak dober državljan pripravljen pomagati kmetu-pridelovalcu, ker pomaga s tem državi, domovini, samemu sebi.

S pametno, svojim močem in potrebi primerno ureditvijo gospodarstva, se da mnogo, da vse doseči. Gotovo pa bode treba gospodarstvo v marsičem prikrojiti sedanjim razmeram. Treba bo pred vsem pridelovati veliko živil in krme.

Na polju pridelujemo veliko takih pridelkov, ki kaj zaležejo, pred vsem prstenine. Sem spada v prvi vrsti krompir, dalje korenje, pesa in repa. Jako važno zimsko hrano daje podzemeljska in nadzemeljska koleraba, zelje itd. Od žitnih rastlin pride sedaj spomladi v prvi vrsti v poštev setev koruze, ki nam seme najbolj obilno povrne. Za krmo prašičem in za dobavo olja pridelujemo veliko buč. V vinogradih izkoriščajmo prostor zlasti z zasajanjem fižola, ki trtam najmanj škoduje, v vinogradu dobro uspeva in daje tečno in redilno hrano.

Če bomo pridno zagrabili za delo, potem bo naše delo blagoslovljeno in naš obstanek zasiguran.

Kmetovalci! Vsi na delo za svoj in domovine blagor!

B. Skalicky.

Ljubljanska kreditna banka. Pri obilni udeležbi se je vršil 29. m. m. v Ljubljani občni zbor Ljubljanske kreditne banke, v katerem so bili predloženi in soglasno odobreni sklepni računi o 16. poslovnem letu. Delovanje tega zavoda je bilo v preteklem letu zelo uspešno, kar dokazujejo visoke prometne številke in doseženi čisti dobiček per K 1.071.862'65, ki je najvišji odkar obstoja banka. Izvemši eskonta menic in kupčije z valutami in devizami, ki se pri vladajočih

razmerah nista mogla razviti, izkazujejo vse pango bankinega poslovanja velik napredek. Vloge pri banki so v letu 1916 narasle za K 5,826.617'90 in so znašale koncem leta 1916 K 25,821.833'50. Promet v vrednostnih papirjih je dosegel številko K 78,455.147'63 in se je v primeri z letom 1915 več kot podvojil, pri čemur je seveda vplivala udeležba banke pri IV. in V. avstrijskem vojnem posojilu. Zaloga vrednostnih papirjev je narasla za K 1,722.812'56 in znaša 31. decembra 1916 K 5,965.637'31. Iz tozadavnega izkaza je razvidno, da ima banka v zalogi vseskozi prvovrstne efekte, kar ji zasigura v vsakem slučaju mobilnost. Dolžniki znašajo K 25,492.313'68, med tem naložen denar pri drugih bankah K 4,398.319'70 in računih podružnic K 4,243.581'54; pravih dolžnikov je torej K 16,850.412'43, katera številka se more označiti z ozirom na visoke vloge banke kot ugodna. Na predlog upravnega sveta je sklenil občni zbor izplačati 7% dividendo na kupon št. 16 z zneskom K 28'— za vsako delnico. Rednemu rezervnemu fondu pripade statut. dotacija K 53.593'13 in izrednemu rezervnemu fondu se je dodelilo K 320.000'—. S tem so dosegli rezervni fondi banke znesek K 1,439.682'91, kar odgovarja K 72'— za vsako delnico. Nadalje je bil tudi soglasno sprejet predlog upravnega sveta za zvišanje delniške glavnice za K 2,000.000'—. Natančni pogoji te emisije so razvidni iz današnjega inserata. Z ozirom na važno stališče, ki je zavzema Ljubljanska kreditna banka v narodogospodarskem življenju našega naroda, bi bilo le želeli, da si domači kapitalisti zagotovijo čim večje število delnic tega cvetočega zavoda.

Za odstranitev bolečin v hrbtu se zelo priporoča in spričuje to tudi nad 100.000 zahvalnih pisem, Fellerjev bol lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc zn. „Elsa-fluid“. — Vtiranja in krepke masaže s tem izbornim vtiralnim sredstvom navadno takoj učinkujejo in se izkažejo kot jako dobre. Velika priljubljenost tega izbornega sredstva ima za posledico, da so nastale razne ponaredbe. Radi tega nikar ne delajte poizkusov z drugimi sredstvi, temveč naročite edino pristen „Elsa-fluid“ pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvatska). Predvojnne cene: 12 steklenic stane na vse kraje poštine prosto samo 6 kron. Ni tedaj samo najbolje, temveč tudi najcenejše bol lajšajoče vtiralno sredstvo. Kar je že tolikim ljudem pomagalo, mora biti dobro in se radi tega lahko uporablja. — Tudi Fellerjeve lagodne odvajajoče rabarbarske kroglice zn. „Elsa-kroglice“ 6 škatlic poštine prosto za samo 4 K 40 h, se lahko istočasno naroče. To je preizkušeno, želodec krepčujoče odvajilo nenaavadno točnega učinka, kateremu gre prednost pred drugimi dražječimi odvajalnimi sredstvi. — Je jako priljubljeno. (—va—)

Ljubljanska kreditna banka.

Zvišanje delniške glavnice od K 8,000.000'— na K 10,000.000'—

z izdajo

5000 komadov novih delnic em. 1917
Ljubljanske kreditne banke à K 400'— nominale
v skupnem znesku K 2,000.000'—.

Povabilo k subskripciji.

Izvršuje sklep XVII. rednega občnega zbora z dne 29. marca 1917 vabimo p. n. gospode delničarje kakor tudi vse druge interesente k vpisovanju pod sledečimi pogoji:

1. Vpisovanje traja od 1. do 30. aprila 1917 pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. Ljubljani) in Celju;
  - » Živnostenski banki v Pragi in njenih podružnicah;
  - » Češki prumyslovi banki v Pragi in njenih podružnicah;
  - » Prvi hrvatski štedionici v Zagrebu in njenih podružnicah;
  - » Zemski prumyslovi banki d. d. v Budimpešti;
  - » Hrvatski deželni banki v Osijeku in njenih podružnicah.
2. Pravico do subskripcije novih delnic imajo pred vsem imejitelji starih delnic po kurzu K 430'— za komad, v razmerju na 4 stare delnice 1 novo.
3. Ostale delnice, v kolikor na iste dosedanji delničarji ne izvršijo dobavne pravice, nudimo novim subskribentom po kurzu à K 455'— za komad in si pridrži upravni svet pravico do repartitije teh delnic;
4. Kot kavcijo je položiti pri prijavi K 230'—, oziroma K 255'— za vsako novo delnico, ostanek K 200'— najpozneje do 15. maja 1917. Vplača se pa lahko tudi polni znesek na enkrat.
5. Nove delnice imajo kupon 1917 in so deležne na dobičku poslovnega leta 1917, vsled česar morajo gg. subskribenti vplačati z določenimi obroki tudi 5% obresti od subskripcijskega kurza od 1. januarja 1917 naprej do dneva plačila. V svrhu izvršitve opsijske pravice naj se predložijo pri označenih zavodih plašči starih delnic. Kurzni dobiček delnic nove emisije pripada po odbitku stroškov in pristojbin ažijskemu rezervnemu zakladu banke. Nove delnice bodo — enako kakor dosedanje — kotirane na dunajski in praški borzi in se bodo izročile gg. subskribentom koncem leta 1917 proti vrnitvi blagajniških potrdil o izvršenih vplačilih.

Ljubljana, 2. aprila 1917.

Upravni svet.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Pavličeva
ulica
št. 7.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Vino belo in rdeče (tudi za sv. maše) razpošilja od 56 litrov naprej po dnevnih cenah po povzetju **A. Oset, Guštanj, Koroško.** Kupim vse vrste stare in nove zamaške in sode.

Razpošiljam tudi kisló vodo novi "Silva-vrelo" za brizganje (Spritzer) in zdravilno namizno kislino. Kupim vse vrste steklenice za kisló vodo.

belo in rdeče za janteno pristno in dobro Sodi se zaračunajo po lastni ceni in se po zaračunani ceni nazaj vzamejo. Sprejmejo se tudi sodi v polnitev, posajaja Spodnji Dravograd.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: **Otmar Mihálek**.
Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Sveče za sv. obhajilo, preprosto gladke in okrašene, z napisom in brez napisa, priporočila trgovina s svečami **Fr. Siebert**, Celovec, Stauderhaus.

Proda se zidana hiša na Rudi. Hiša je z opeko krita, ima 4 sobe, kuhinjo, obokane kleti in posebej drvarnico. Pri hiši je približno eden oral sveta. Iz prijaznosti posreduje posojilnica na Djekšah.

najvišje cene za staro volneno robo, batirane odeje, raztrgane obleke, perilo, staro svilo, suknene odpadke, platnene kose, stari gumij, vseh vrst cunjé in vreče. Denar sledi takoj od trgovine s starinami in produkti „Zum Lindwurm“ v Celovcu 12, Paulitschgasse 9, poleg „Hranilnega in posojilnega društva“. Tudi zbirarče najbolje plačujem.

Vabilo

na

29. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice
v Spodnjem Dravbergu

r. z. z. n. z.

ki se vrši

v četrtek, dne 19. aprila 1917

ob 1. uri popoldne

v posojilničnih lastnih prostorih
v Spodnjem Dravbergu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo odbora za l. 1916.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1916. in sklep o čistem dobičku.
5. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Ako bi ta občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem izrekamo prisrčno zahvalo za milo sočutje in tolažbo ob priliki bridke izgube našega dragega sina

Marka Bajcar

vojaka

in za obilno udeležbo pri pogrebu.

Bajcarjeva družina.

št. Vid pod Juno, dne 5. aprila 1917.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Proda se Skrutelnova kajža

na Selih, župnija Žitaravas. Zraven spada 1 oral zemljišča, njiva in travnik. Več pove lastnik **Janez Skrutel** pd. Tomar na Suhem Blatu, pošta Vovbre, Koroško.

„Gloria“ vojni čevlji iz usnja.

Derby-čevlji iz dobrega Boxcalf zgornjega usnja s črnimi lesenimi podplati najboljšega izdelka.

Trpežni, elegantni, pripravni.

V zalogi v vsaki velikosti. Pri naročilu se mora natančno napovedati številka velikosti ali dolgost noge. Zamena dovoljena.

Za otroke:

Velikost 25—34 K 23*50.

Za ženske:

Velikost 35—40 K 29*50.

Za gospode:

Velikost 41—45 K 32*50.

Pošiljanje po povzetju od zaloge čevljev „Gloria“

Jak. König, Dunaj III./208, Blütengasse 9.

Ljudje s slabimi živci.

Ni je zlahka bolezn, ki bi bolj grenila veselje do življenja in slabila življensko moč, pa tudi je ni, zoper katero ne bi bilo tako gotove pomoči, kakor je slabost živcev. Ozdraviti je pa mogoče le, če se spozna bolezen v svojem bistvu.

Nevednost je vzrok,

da se ravno na tem polju toliko šušmari in doseže navidezne uspehe namesto zmage.

Pravo zdravljenje

živčne slabosti v vseh njenih različnih načinih je naloga, o kateri govori izkušen prijatelj človeštva s prakso 50 let v zanimivi poljudni razpravi.

Zahtevajte takoj to razpravo, ne stane niti vinarja in Vam bo pokazala, kako je zopet mogoče uživati

pravo veselje do življenja.

Pišite takoj karto na naslov:

E. Pasternack, Berlin S. O. Michaelkirchplatz 13, odd. 477.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 8.000.000.

Rezerve: K 1.000.000.

Prodaja srečke razredne
loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo,
Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.

A 126/15
18

Razglas.

Martin Brodnik, drvar v Verdelovi bajti v Koprivni, je dne 24. julija 1915 umrl. Vsi, ki imajo kaj od njega zahtevati, naj prigrasijo svoje tirjatve

dne 23. aprila 1917

okrajni sodnji v Železni Kapli ustmeno ali pa poprej pismeno, ker bi drugače, ako bi zapuščina po plačilu priglašeni tirjatev pošla, izgubili svoje tirjatve, razun če jim gre kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajna sodnja v Železni Kapli,

dne 22. marca 1917.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 2*70.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2*45. — Povzetje 55 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Grollich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.